

Tisková zpráva

V Praze 13. 6. 2024

Novela nitrátové směrnice sníží znečištění vod ze zemědělských zdrojů a zjednoduší administrativu zemědělcům. Materiál projednala vláda

Ministerstvo zemědělství (MZe) aktualizovalo nařízení vlády o provádění nitrátové směrnice chránící vody před znečištěním dusičnany ze zemědělství a také předchází tomuto znečištění. Rozšířilo území, na kterém budou zemědělci hospodařit v režimu, který vody více ochrání. Pro zemědělce se zjednoduší výpočet bilance dusíku. Nitrátová směrnice se povinně ve všech zemích EU aktualizuje jednou za čtyři roky, aby reagovala na současnou situaci.

„O úpravě nitrátové směrnice jsme diskutovali se zástupci zemědělců i odborníků. Uspořádali jsme také semináře, na kterých jsme předem zemědělce informovali o novinkách, které implementace směrnice zavede. Změny začnou platit od července letošního roku. Naším cílem je zlepšení stavu vod,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Přibližně polovina zemědělské půdy v ČR je zahrnuta do tzv. zranitelných oblastí, tedy území, která jsou odvodňována do vod znečištěných dusičnany ze zemědělství. Cílem nitrátové směrnice je toto znečištění snížit. Nyní se na základě aktuálního stavu zranitelná území rozšíří o 12 nových oblastí (tj. 40 katastrálních území). Členské státy také musí zpracovat a zavádět v těchto oblastech opatření pro zemědělce, která povedou k naplnění cílů nitrátové směrnice a ke snížení znečištění.

K hlavním změnám patří i snížení limitů dusíku v hnojivech používaných ve zranitelných oblastech na polích s pšenicí, kukuřicí, sadbovými brambory a cukrovou řepou. Na postupující klimatickou změnu a nárůst podzimních teplot reaguje další úprava: začátek zákazu použití hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem se posouvá z poloviny listopadu na jeho konec. Zemědělci budou moci také vyvážet chlévskou mrvu při nižší spotřebě steliva ze stáje přímo na zemědělskou půdu, už ji nebude nutné po dobu 6 měsíců skladovat.

Nově zavedený zákaz pěstování širokořádkových plodin (např. kukuřice, cukrová řepa) ve vzdálenosti menší než 25 metrů od ochranného pásma vodních zdrojů I. stupně zabráni půdní erozi a znečištění vod.

Administrativa se pro zemědělce zjednoduší při výpočtu bilance dusíku, nyní ji bude nutné vést pouze pro podniky s více než 30 hektary orné půdy. Naopak už nebude povinné evidovat výnosy na trvalých travních porostech.

Náklady na opatření související s novelou nařízení vlády implementující nitrátovou směrnici odhaduje MZe na 1,1 miliardy korun. S výdaji pomůžou zemědělcům dotace Společné zemědělské politiky (SZP), za které si mohou například postavit sklady pro statková hnojiva nebo jímky. V květnu 2024 mohli zemědělci ve 3. kole Strategického plánu SZP požádat na tyto investice o dotaci ve výši 60 % výdajů. Žádostem, které se týkaly nitrátové směrnice, přidělilo MZe preferenční body. Na jímky, hnojiště a jejich zastřešení (ve všech oblastech ČR, nejen v nitrátově zranitelných) byl celkový požadavek na dotaci téměř 900 milionů korun. Podporu dostanou všichni žadatelé, kteří splní podmínky.

Další možností požádat si o příspěvek bude podzimní kolo příjmu žádostí v intervenci Investice do zemědělských podniků, kde jsou na všechny zemědělské investice připraveny zhruba 3 miliardy korun.

Novelu zpracovalo MZe ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, materiál bude znovu aktualizovat nejpozději v roce 2028.

Vojtěch Bílý

tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství